

İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Proje ve Performans Görevlerine İlişkin Görüşleri¹

Olcaç Esen²

Gönül Güneş³

Özet

Ülkemizde 2005-2006 eğitim-öğretim yılı itibarıyla uygulanmaya başlanan öğretim programlarıyla birlikte performansa dayalı ölçmenin ve süreç değerlendirmesinin önemi artmıştır. Bu kapsamda kullanılan proje/performans görevlerinin birçok olumlu etkisi olmasına rağmen uygulanmasında ve değerlendirilmesinde birçok aksaklık da yaşanmaktadır. Bu çalışmada, ilköğretim matematik öğretmenlerinin derslerinde proje/performans görevlerini kullanma ve değerlendirme ölçütlerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Giresun ilinde görev yapan 32 ilköğretim matematik öğretmeni ile mülakat yapılarak gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin proje ve performans görevlerine ilişkin görüşleri açık uçlu sorulardan oluşan ölçek yardımıyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda; ilköğretim matematik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun proje ve performans görevlerini verirken öğrencide araştırma becerisini geliştirmeyi amaçladıkları ve bu görevleri değerlendirirken çoğunlukla değerlendirme ölçeklerine bağlı kalmadıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmenler, amacına uygun hazırlandığında proje ve performans görevlerini yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Mülakat yapılan öğretmenler, proje/performans görevlerini değerlendirirken, öğrencilerin yazılı sınav sonuçlarının ve sınıf içi durumlarının da puanlamada etkili olduğunu belirterek, yapmış oldukları değerlendirmede objektif davrandıklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Proje/performans görevleri, ilköğretim matematik dersi, öğretmen görüşleri

1. Giriş

Eğitim sistemimizde bütünleştirici eğitim felsefesi olarak yeni öğretim programları hazırlanmış ve 2005-2006 öğretim yılından itibaren tüm ülkede uygulanmaya başlanmıştır (Akkaya, 2008). Milli Eğitim Bakanlığı öğretim programlarındaki değişime gerekçe olarak; Türk Eğitim Sisteminin dünyadaki bilimsel ve ekonomik gerçeklere uygun yapı taşınamamasını ve uluslararası sınavlarda OECD ülkeleri ortalamasının altında sonuçlar alınmasını göstermektedir (MEB, 2004). Değişim öğretim programlarını, ulaşılması hedeflenen amaçları, amaçlara ulaşmada izlenecek yöntemleri, içeriği, kullanılacak araç

¹Bu çalışmanın bir bölümü, 27-30 Haziran 2012 tarihleri arasında Niğde Üniversitesinde düzenlenen 10. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresinde sunulmuştur.

²Doktora Öğrencisi, KTÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, olcay_esen@hotmail.com

³Yrd. Doç. Dr., KTÜ, Fatih Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, gmgunes@ktu.edu.tr

gereçleri ve değerlendirme ölçütlerini kapsamaktadır (Gözütok, 2003). Ülkemizde yıllardan beri yapılan değerlendirme faaliyetlerinin sürece değil, sonuca vurgu yaptığı söylenebilir. Fakat yapısalcı yaklaşım beraberinde alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımları denilen yeni bir ölçme değerlendirme yaklaşımı getirmiştir (Karakuş, 2010).

Geleneksel yöntemlerde öğrenci başarısı süreçten ayrı olarak yazılı ve sözlü sınavlarla, ürün ağırlıklı şekilde ölçülmektedir (Gelbal ve Kellecioğlu, 2007). Bütünleştirici yaklaşımda ise ölçme-değerlendirme, sürecin bir parçasıdır ve yalnız sürecin sonunda değil, öğrenme sürecinin her aşamasında yerini alır (Kuran, 2009). Bu nedenle geleneksel testlerin yanında alternatif ölçme-değerlendirme araçları da kullanılmaya başlanmıştır (Gelbal ve Kellecioğlu, 2007). Bu nedenle 2004-2005 öğretim yılı itibarı ile yeni öğretim programlarında, geleneksel ölçme araçlarıyla birlikte performans dayalı ölçme araçlarının da (proje, performans, ürün dosyası vb.) kullanılması önerilmektedir (MEB, 2009).

Proje görevi öğrencilerin grup halinde veya bireysel olarak istedikleri bir alan veya konuda inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımlarda bulunmaları amacıyla ders öğretmeni rehberliğinde yapacakları çalışmalardır (Güvey, 2009; Güney, 2010; Kaymakçı ve Öztürk, 2011; MEB, 2012). Öğrenciler, bir ders yılında istedikleri ders veya derslerden bireysel ya da grup çalışması şeklinde öğretmen rehberliğinde en az bir proje hazırlamaktadır (MEB, 2012). Performans görevi ise programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığını kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, devinişsel alandaki becerilerini kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya koymasını gerektiren çalışmaları kapsayan ve öğretmen rehberliğinde yaptırılan görevlerdir (Güvey, 2009; Çiftçi, 2010; Güney, 2010; Yılmaz ve Benli, 2011,). Proje görevleri ile performans görevleri benzer değerlendirme şekillerine sahiptir (Kütükte, 2010). Bu nedenle bu çalışmada proje ve performans görevleri beraber incelenmiştir.

Proje ve performans görevlerinin olumlu etkilerine rağmen uygulanmasında ve değerlendirilmesinde birçok aksaklıkların olduğu yapılan çalışmalarla (Çakan, 2004; Güvey, 2009; Yılmaz ve Benli, 2011; Gelbal ve Kellecioğlu, 2007) ortaya konulmuştur. Yapılan bu çalışmalarda; öğretmen ve velilerin yeterli bilgiye sahip olmaması, velilerin görev yapımında fazla rol üstlenmesi, ders sürelerinin yetersizliği, bu görevlerin çok sayıda dersten verilmesinin öğrenciye aşırı yük getirmesi, proje ve performans görevlerinin birbiriyle karıştırılması, sınıfların kalabalık oluşu, öğrenci isteksizliği karşılaşılan başlıca sorunlardır. Benzer olarak Cooney, Sanchez ve İce (2009) çalışmasında, öğretmenlerin alternatif değerlendirme metotlarını kullanırken zaman sıkıntısı yaşadığı ve puanlamada zorlandığı sonucuna ulaşmıştır. Çepni ve Şenel Çoruh (2010) çalışmasında, öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme teknikleri yerine, yatkın olduğu ölçme değerlendirme tekniklerini kullanmayı tercih ettiği sonucuna ulaşmıştır. Alternatif ölçme ve değerlendirme amaçlı olarak kullanılan görevlerin uygulamasında yaşanan aksaklıkların aşılabilmesi için, programın asıl uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşlerinin alınması önemlidir. Bu gerekçelerden dolayı mevcut çalışma ile alternatif ölçme değerlendirme araçlarından proje/

performans görevlerinin uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

2. Yöntem

Bu araştırmanın amacı yalnızca proje ve performans görevlerinin etkinliğini ölçmek değil, öğretmenlerin süreç içerisinde kazandıkları deneyim ve fikirlerini belirlemektir. Araştırma doğası gereği nitel bir çalışmadır. Araştırmada özel durum çalışması (case-study) yöntemi kullanılmıştır. Özel durum çalışması, bir problemin bir yönünün kısa sürede ve derinlemesine incelenmesine olanak sağlamaktadır (Çepni,2010).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Giresun il merkezi ve ilçelerinde görev yapan ilköğretim matematik öğretmenlerinden seçilen 32 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerin seçimi sırasında çalışmaya istekli olarak katılmalarına dikkat edilmiştir. Çalışmanın bulgular bölümünde görüşme yapılan öğretmenlerin gerçek isimleri kullanılmamış, Öğretmen1 (Ö1), Öğretmen2 (Ö2) şeklinde isimlendirilmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin kişisel özelliklerine ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin kişisel özellikleri

Cinsiyet	Kadın		Erkek							
	f	%	f	%						
	13	42,6	19	59,4						
Hizmet Yılı	5 yıl ve daha az		6-10 yıl		11-15 yıl		16-20 yıl		21 yıl ve üzeri	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	12	37,5	6	18,8	6	18,8	3	9,4	5	15,7
Öğrenim Türü	Lisans		Lisansüstü							
	f	%	f	%						
	29	90,6	3	9,4						

2.2. Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri 7 tane açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüş formuyla elde edilmiştir. Bu yöntem ne tam yapılandırılmış görüşmeler kadar katı ne de yapılandırılmamış görüşmeler kadar esnek (Karasar, 1995). Derinlemesine soru sorma imkânı sağlamaktadır (Çepni, 2010). Görüş formunda öğretmenlerin proje performans görevlerini verme amacını, proje ve performans görev konularını, değerlendirme kriterlerini, değerlendirme aşamasındaki objektifliğini, öğrenci başarı durumunun değerlendirmeye etkisini ve bu görevlerin öğrenciye katkısını belirlemeye ilişkin birer soru sorulmuştur. Formdaki sorular oluşturulurken alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuş ve sorulara son şekli verilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Görüş formları öncelikle numaralandırılmış daha sonra içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizde veriler daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

3. Bulgular

Bu başlık altında, katılımcı öğretmenlerin görüşme sorularına verdiği yanıtlardan elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Görüşmeye katılan 32 matematik öğretmenine ilk soru olarak proje/performans görevleri verip vermediği sorulmuştur. Katılımcı öğretmenlerin tamamı proje ve performans görevleri verdiğini belirtmiştir. Araştırmadaki diğer sorular alt başlıklar halinde verilmiştir.

3.1. Öğretmenlerin Proje/Performans Görevi Vermelerindeki Amaçları

Katılımcı öğretmenlere, ikinci araştırma sorusu olarak proje/ performans görevlerinin amacını belirlemek amacıyla “*Sizce proje ve performans görevlerinin amacı nedir?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlar, frekans, yüzde ve örnek görüşler Tablo 2’ de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin proje/performans görevi vermelerindeki amaçlarına ilişkin genel görüşleri, frekans dağılımları ve örnek görüşleri

Amaçlar	f	%	Örnek Görüş
Araştırma becerisini geliştirmek	16	50	<i>Sorumluluk duygusu ve araştırma becerisini geliştirmektir(Ö4)</i>
İşlenen konuları tekrar etmek	8	25	<i>Performans görevinin amacı işlenen konuları tekrar etmektir(Ö2)</i>
Görev ve sorumluluk bilinci kazandırmak	5	15,62	<i>Öğrencilerin sorumluluk duygularını geliştirmek, bağımsız çalışmayı kavratmak(Ö24)</i>
Süreç sonunda ürün oluşturmak	5	15,62	<i>Öğrencinin ürün ortaya koyması(Ö8)</i>
Ölçmede çeşitliliği sağlamak	3	9,37	<i>Öğrenciyi değerlendirirken sadece ders içinde ya da yazılı notuyla değerlendirmemek(Ö13)</i>
Derse ilgiyi artırmak	3	9,37	<i>Çocukların derslere farklı bakış açılarıyla derse ilgilerini artırmak(Ö16)</i>
Yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlamak	3	9,37	<i>Öğrencilerin dersleri yaparak yaşayarak öğrenebilmesi(Ö5)</i>

Tablo 2 incelendiğinde Milli Eğitim Bakanlığının belirttiği proje ve performans görevlerinin genel amaçlarıyla, öğretmenlerin bu görevleri verme amaçları örtüşmektedir.

Öğretmen 7 proje ve performans görevlerinin amacına ilişkin soruya “*Proje ve performans görevlerinin amacı çocuğun bir şeyler ortaya koyma becerisinin farkına varmasıdır. Ama yüzdeye vursak çocukların %95’i ödevini ya başkasına yaptırıyor ya da internette hazır indiriyor, hal böyle olunca çocuktan kendince bir proje ve performans görevi beklemek zor. Ya internette bulur ya da yapamıyorum deyip başkasına yaptırır, öğretmene verir, öğretmeni notunu 1 not yükseltir ve olay kapanır.*” şeklinde görüş belirtmiştir.

Öğretmen 14 “*Proje ödevi öğrencinin ilgisinin, başarısının çok olduğu dersten verilmeli, fakat öğrenci not ortalamasını yükseltmek, dersten geçmek için proje ödevi almak istiyor.*” diyerek bu görevlerin amacının not yükseltmek olmaması gerektiğini belirtmiştir.

3.2. Öğretmenlerin Proje/Performans Görevlerini Belirleme Süreci

Katılımcı öğretmenlere üçüncü araştırma sorusu olarak proje ve performans görevlerini belirlerken dikkat ettiği hususlar ve nasıl belirledikleri sorulmuştur. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlar, frekans, yüzde ve örnek görüşler Tablo 3’ de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin proje/performans görevlerini belirleme sürecine ilişkin görüşleri

Özellikler	f	%	Örnek Görüş
Öğrenci düzeyine uygunluğu	17	53,12	<i>Öncelikle öğrenci düzeyine uygun olmasına dikkat ediyorum.(Ö9)</i>
Konuların ilgi çekiciliği	6	18,75	<i>Merak uyandırıcı konular olmasına dikkat ediyorum.(Ö4)</i>
Müfredata uygunluğu	4	12,5	<i>Müfredat dahilinde olması önemli. Müfredattan seçilen konular zümre öğretmenleriyle belirleniyor.(Ö3)</i>
Konuyla ilgili sorun yaşanması	3	9,37	<i>Çocuklar en çok hangi konuda sorun yaşıyorlarsa bu konuda vermeye özen gösteriyorum.(Ö1)</i>
Ders kitabına uygunluğu	3	9,37	<i>Ödevleri ders kitaplarından belirliyorum.(Ö5)</i>
Kaynakların ulaşılabilirliği	3	9,37	<i>Kaynakların ulaşılabilir olmasına dikkat ederim.(Ö11)</i>

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin bu görevleri belirlerken en fazla dikkat ettiği kriterin öğrenci düzeyine uygunluk olduğu görülmektedir. Bu soruda;

Öğretmen 14 “*Performans ödevini sene başında ortak soru bankası aldırıyorum. Her hafta bu kitaptan ödev verip 2 haftada bir kontrol ediyorum*” demiştir.

Öğretmen 30 “Ödevin öğrencinin kendi başına araştırıp, yorumlayıp yapabileceği ödevler veriyorum. Aile katkısının az olmasını sağlamaya çalışıyorum” diyerek proje/performans görevinin amacına ulaşması için öğrencinin kendi başına yapması gerektiğini belirtmiştir.

3.3. Öğretmenlerin Proje/Performans Görevlerini Değerlendirme Ölçütleri

Öğretmenlere dördüncü araştırma sorusu olarak proje ve performans görevlerine ilişkin değerlendirme ölçütleri sorulmuştur. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlar, frekans, yüzde ve örnek görüşler Tablo 4’ de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin proje/performans çalışmalarını değerlendirme kriterleri

Özellikler	f	%	Örnek Görüş
Zaman	15	46,87	Verilen sürede görevi tamamlama da kriterlerim arasında(Ö9)
Düzen, görsellik	12	37,5	Yazı, tertip düzen ve görsellik(Ö16)
Değerlendirme ölçeklerine göre	10	31,25	Değerlendirme yaparken kılavuz kitapta yer alan değerlendirme ölçeklerini kullanıyorum(Ö1)
İçerik	6	18,75	İçerik, sunum, zamanında teslim vb. şeyler(Ö13)
Amaca uygun olması	5	15,62	Amaca uygunluk(Ö2)
Sunum	4	12,5	Sunum ve yazı düzenine göre değerlendiririm(Ö17)

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin en fazla zaman, düzen ve görsellik kriterlerine dikkat ettiği görülmektedir. Bunun yanında öğretmenler değerlendirme ölçeklerinden de yararlanmaktadır.

3.4. Öğretmenlerin Proje/Performans Görevlerini Değerlendirmedeki Objektifliği

Öğretmenlere beşinci araştırma sorusu olarak, öğretmenlerin değerlendirme sürecindeki objektifliğini belirlemek üzere “Proje/performans görevlerini değerlendirirken objektif olduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlar, frekans, yüzde ve örnek görüşler Tablo 5’ de verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin proje/performans görevlerini değerlendirmedeki objektifliği

Açıklamalar	f	%	Örnek Görüş
Evet	17	53,12	Evet ölçütlere göre puanlama yapılır.(Ö2)
Genellikle evet	5	15,62	Genellikle evet diyebilirim(Ö2)
Kısmen	6	18,75	Kısmen objektif olduğumu düşünüyorum(Ö26)
Hayır	2	6,25	Kesinlikle objektif değilim(Ö7)

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin %53,12'si proje/performans görevlerini değerlendirirken objektif olduğunu düşünmektedir.

Öğretmen 12 bu soruya “*Dereceli ölçekleme kullanıldığında evet ama yine de öğrencinin derse katkısı ve aldığı notlar etkilemiyor desem yalan olur*” demiştir.

Öğretmen 13 “*Kendi hazırlayıp hazırlamadığına ikna olunca objektif olabiliyorum. Bunu bilmeyince olmuyor*” şeklinde görüş belirtmiştir.

Öğretmen 27 ise “*Bazen o öğrencinin önceki davranışları da değerlendirme üzerinde etkili oluyor*” diyerek bu nedenle objektif olamadığını ifade etmiştir.

3.5. Öğrenci Başarı Durumunun ve Yazılı Sınav Sonuçlarının Değerlendirmeye Etkisine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Katılımcı öğretmenlere öğrencilerin yazılı sınav sonuçlarının ve sınıf içi başarı durumlarının proje/performans görevlerini değerlendirmede etkisinin olup olmadığı, varsa nasıl etkilediği sorulmuştur. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlar, frekans, yüzde ve örnek görüşler Tablo 6’ de verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin başarı durumunun ve yazılı sınav sonuçlarının proje/performans görevlerinin değerlendirme aşamasına etkisi

Açıklamalar	f	%	Örnek Görüş
Hayır	8	25	<i>Hayır, yapılan çalışmaya bakarım (Ö2)</i>
Bazen	12	37,5	<i>Öğrenci başarılı ve yaptığı ödev yeterli değilse öğrencinin notunu düşürmek istemiyorum(Ö1)</i>
Evet	12	37,5	<i>Kesinlikle, sınav sonuçları etkili oluyor(Ö6)</i>

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin sadece %25’lik bir kısmı proje/performans görevlerini değerlendirirken öğrencilerin yazılı sonuçlarının etkili olmadığını belirtmiştir. %75’lik bir kısmı ise yazılı sınav sonuçlarının proje/performans değerlendirmede az ya da çok etkili olduğunu söylemiştir. Bu araştırma sorusuna;

Öğretmen 1 “*Bazen. Eğer çocuk çok başarılıysa ama yaptığı ödev yeterli değilse çok düşük vermek istemiyorum*”

Öğretmen 6 “*Evet etkiliyor. Sınav sonuçları ve başarı durumu çok iyi olan bir öğrenciyle başarısı daha düşük olan bir öğrenciden aynı kalitede ödev beklemeyi ve aynı kriterlere göre değerlendirme yapmayı doğru bulmuyorum*”

3.6. Proje/Performans Görevlerinin Öğrenciye Katkısına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlere son olarak “*Öğrencilerin öğrenmesinde bu tür görevlerin katkısı hakkında neler söyleyebilirsiniz?*” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin bu soruya verdikleri yanıtlar, frekans, yüzde ve örnek görüşler Tablo 7’ de verilmiştir.

Tablo 7.Öğretmenlerin proje/performans görevlerinin öğrencilere katkısına ilişkin görüşleri

Açıklamalar	f	%	Örnek Görüş
Faydalı değil	9	28,12	...Pek faydası olduğunu düşünmüyorum...(Ö5)
Amacına uygun hazırlanırsa katkı sağlar	9	28,12	Amacına uygun ödev hazırlayanlara katkı sağlıyor(Ö21)
Katkı sağlar	8	25	Katkısı olduğunu düşünüyorum(Ö11)
Pekiştirme sağlar	3	9,37	Konuyu pekiştirmek için önemli(Ö12)
Konu seçimi iyi yapılırsa katkı sağlar	2	6,25	Verilen konu öğrenci seviyesine uygunsa katkı sağlıyor(Ö2)
Kalıcı öğrenme sağlar	1	3,12	Konuyla ilgili bilgi kalıcı oluyor(Ö7)

Tablo 7 incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin %28'inin proje/performans görevlerinin faydası olmadığını düşündüğü görülmektedir. Katkısı olduğunu düşünen öğretmenler proje/performans görevlerinin amacına uygun hazırlanmasının ve konu seçiminin iyi yapılmasının gerektiğini belirtmiştir. Bu soruya verilen cevaplara ilişkin örnek görüşler;

Öğretmen 7 “Bence öğrencilerin öğrenmesi isteniyorsa gerçekten, bu SBS baskısı minimuma indirilip, ardından konular azaltılıp, daha az konuyu daha yoğun bir şekilde ele almalıyız. Ardından proje ve performansların kalitelerindeki yükseliş bize gerçek öğrenme budur dedirtecek.”

Öğretmen 9 “Türkiye’de eğitim sisteminde değerlendirme tek kritere göre yapılıyor. Bu kriter de bilindiği üzere çoktan seçmeli sorularda başarılı olabilmek. Çoktan seçmeli sorularda da bilgi ve kavrama düzeyindeki öğrenmeler dikkate alınıyor. Dolayısıyla öğrenci sadece bu tekniğe yoğunlaşmak zorunda aksi halde zaten başarılı olamıyor. Kişinin yaşamını etkileyecek sınavlar sadece bir tekniğe göre yapılacaksa okullarda farklı değerlendirme ölçütleri kullanmanın anlamsız olduğunu düşünüyorum”

Öğretmen 10 “ Bence katkısı pek olmuyor. Çünkü çocuk ya internette indiriyor ya da başkasına yaptırıyor.”

Öğretmen 28 “Hayır. Ağır sınavlar var oldukça bu tür görevler sadece öğrenciye yüküdür. Çünkü öğrencinin ne kadar çalıştığına veya nasıl güzel bir ödev hazırladığına pek önem verilmemektedir. Yani ödevi güzel hazırlayan öğrencinin artı puanı olmamakta, en iyi okullara çok soru çözen öğrenci girmektedir.”

4. Tartışma

Proje ve performans görevlerinin amacı öğrencilerde inceleme, araştırma ve yorum yapma, görüş geliştirme, yeni bilgilere ulaşma, özgün düşünce üretme ve çıkarımda bulunma, eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığı kullanma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alandaki becerilerini geliştirmek ve süreç

sonunda ürün ortaya koymasını sağlamaktır (MEB, 2003). Araştırmadan elde edilen bulgulara bakıldığında, öğretmenlerin proje ve performans görevlerini verme amaçlarının, yenilenen öğretim programının amaçlarıyla genel olarak örtüştüğü görülmektedir. Öğretmenlerin yarısı proje/performans görevleriyle öğrencilerin araştırma becerisini geliştirmeyi hedeflemektedir (Tablo 2). Benzer olarak Erdal (2007) çalışmasında proje ve performans görevlerinin öğrencileri araştırmaya yönelttiğini ve özgüvenlerini geliştirdiğini belirtmiştir. Katılımcı öğretmenlerin 3'ü de proje/performans görevleriyle derse ilgiyi artırmayı amaçlamaktadır. Bu durumun öğretmenlerin matematik dersini sevdirmeye çalışmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Benzer şekilde öğretmenlerin proje/performans görevlerini belirleme sürecinde konuların ilgi çekici olmasına önem verdiklerini belirtmesi de bu durumu desteklemektedir (Tablo 3).

Katılımcı öğretmenlerin %65'i verilen görevin öğrenci seviyesine ve müfredata uygun olmasına dikkat etmektedir (Tablo 3). Ayrıca öğretmenler, öğrencilerinin anlamakta zorlandıkları ve sorun yaşadıkları konularda proje veya performans görevi vererek, öğrencinin eksiklerini gidermeyi amaçladıklarını belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin yaklaşık %10'u görevlerin öğrencilerin kolay ulaşabilecekleri kaynaklardan olması gerektiği konusuna değinmiştir. Bu durumun çevresel imkânlar ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu bulguya benzer olarak Oğuz (2008) çalışmasında öğretmenlerin, öğrencilerin buldukları çevre koşullarını göz önüne alarak performans görevi verdiği sonucuna ulaşmıştır. Çeşitli kaynaklara ulaşma imkânı kısıtlı olan öğrenciler verilen görevleri yerine getiremeyeceğinden öğretmenlerin bu durumu göz önünde bulundurarak öğrencilere yapabilecekleri görevler verdikleri söylenebilir. Bu durum öğretim programındaki etkinliklerin farklı coğrafi bölgelere, farklı ortamlara göre değişebileceği, esnek olabileceği durumuyla da paralellik göstermektedir.

Öğretmenlerin değerlendirme aşamasında genellikle benzer ölçütlerden yararlandığı görülmektedir. En çok vurgulanan ölçütün zaman olduğu görülmektedir (Tablo 4). Bu durum öğretmenlerin öğrencilerdeki sorumluluk bilincini geliştirmeyi amaçlamasından kaynaklanıyor olabilir. Çünkü öğrencinin proje/performans görevini kendisinin yapmaması, öğretmenlerin problem yaşadığı konulardandır. Öğretmenler proje/performans görevlerinin ya internette alınıldığını ya da başkası tarafından yapıldığını belirtmektedir. Öğrencinin verilen proje/performans görevini internette hazır olarak almaması gerektiğinin, kendi yorumunu ve yaratıcılığını katarak yaptığı çalışmaya farklılık getirmesinin belirtilmesi öğretmenlerin proje/performans görevlerinden beklentilerini yansıtır niteliktedir. Proje ve performans görevleri değerlendirilirken yalnız sonuç değerlendirmesi değil süreç değerlendirmesi de yapmak gerekmektedir (Ersoy, Gürdoğan Bayır ve Güvey, 2010). Katılımcı öğretmenlerin değerlendirmede yalnız alınan ürünleri değil, süreci de göz önünde bulundukları ve öğrencinin ödevi teslim etmeden önce süreçte neler yaşadığı ile ilgilendiğini belirttikleri görülmektedir. Bunun yanında sürecin tamamlanma aşaması olarak nitelenebilecek sunum kısmının katılımcı öğretmenler tarafından çok fazla değerlendirmeye alınmadığı görülmektedir (Tablo 4). Oğuz (2008) çalışmasında performans görevlerinin sınıfta sunulmasının diğer öğrencilerin bilgilenmesi açısından yararlı olduğuna ulaşmış

fakat zaman açısından sıkıntı yaratacağını belirtmiştir. Sunum yapmanın zaman kaybına neden olabileceği düşüncesiyle değerlendirme ölçütlerinde vurgulanmadığı söylenebilir.

Katılımcı öğretmenlere proje/performans görevlerini değerlendirme aşamasında objektif olup olmadıkları sorulduğunda, 17'si tamamen objektif değerlendirme yaptığını belirtmiştir (Tablo 5). Bunun yanında değerlendirmede genellikle objektifim, kısmen objektifim ve objektif değilim diyen öğretmenlerin de olduğu görülmektedir. Genellikle objektifim ve kısmen objektifim şeklinde görüş bildiren öğretmenler, öğrenci beklenenin altında ödev getirse bile, öğrencinin yazılı sınav sonuçları ve ders içi performansını iyiye puanının azaltılmadığını belirtmiştir. Benzer görüşlere tamamen objektif olduğunu ifade eden 17 öğretmenden dokuzunun da sahip olduğu görülmektedir. Bu durumda öğretmenlerin objektiflik hakkında daha detaylı düşünceleri ve kendilerini sorgulamaları gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Öğretmenlerden 12'si (%37,5) öğrencilerin yazılı notlarının, derse katılımlarının hatta öğrenci davranışlarının bile proje/performans görevlerini değerlendirmede etkili olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir (Tablo 6). Bu durumda öğrencinin matematik dersindeki başarısının, yazılı notundan aldığı puanın, proje/performans değerlendirmesinde etkili olduğu söylenebilir. Erdal (2007) çalışmasında öğretmenlerin derslerinde kullandıkları ölçme ve değerlendirme araçlarından ilk dört tanesinin sırasıyla; çoktan seçmeli testler, yazılı sınav, performans ödevleri ve portfolyo, proje ödevleri olduğunu belirtmiştir. Fakat süreç değerlendirmenin önemli olduğu bir öğretim anlayışında bu durumun tersine olması gerektiği söylenebilir.

Öğretmenlerin proje ve performans görevlerinin çalışan, başarılı, görevleri istekle ve ilgiyle yerine getiren öğrencilere katkısı olabileceği yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir (Tablo 7). Katılımcı öğretmenlerin birkaçı, öğrencilerin bu görevleri ders notlarını yükseltmek amacıyla aldıklarını ve bu amaçla yapıldığında öğrenmelerine pek katkı sağlamadığını düşünmektedir. Amaca uygun yapılmadığı ve başkalarına yaptırıldığı için etkili olmadığını belirten öğretmenlerin olduğu da görülmektedir (Tablo 7). Burada süreç değerlendirilmesinin çok önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Öğrencilere görevi verip, zamanı geldiğinde teslim etmelerini beklemek yarar getirmeyecektir. Çünkü bu şekilde sadece ortaya konulan ürünü değerlendirme gibi bir algı ortaya çıkabilir ve bu durum da öğrenciyi hazıra itebilir. Öğretmenlerden Ö10, Ö13, Ö24 ve Ö30'un ifade ettiği üzere internette indirme, ailesine veya çevresinden bir başkasına yaptırma vb. durumlarda öğrencilerin sorumluluk bilincinin gelişmeyeceği ve verilen ödevlerin amacına ulaşmayacağı düşünülmektedir. Ayrıca ulusal düzeyde yapılan öğrencilerin değerlendirildiği SBS gibi sınavların proje ve performans görevleri ile bağdaşmaması da öğrenciler açısından verilen görevlerin yük olarak algılanabilmesine ve ödevlere yoğunlaşamamalarına neden olabilir. Güvey (2009) seviye tespit ve benzeri sınavların, etkinliklerle bağdaşmadığını ve proje/performans görevlerinin uygulanmasını güçleştirdiğini ifade etmiştir.

Katılımcı öğretmenlerin %28'i proje/performans görevlerinin faydası olmadığını düşünmektedir (Tablo 7). Buna rağmen araştırma sonuçlarına göre katılımcı öğretmenler

arasında proje ve performans görevi vermeyen öğretmen bulunmamaktadır. Bu durum öğretmenlerin proje/performans görevlerini zorunluluktan dolayı vermeleriyle ilişkilendirilebilir.

5. Sonuçlar

Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Öğretmenlerin genel olarak proje/performans görevleri verdiği ve bu görevleri verme amaçlarının öğretim programının genel amaçlarıyla örtüştüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin proje ve performans görevlerini değerlendirirken objektif davranmalarına rağmen öğrencilerin yazılı sınav sonuçlarının ve başarı durumlarının değerlendirme sürecini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, proje ve performans görevlerinin öğrenciyi değerlendirmede tek başına kullanılmadığının, değerlendirmenin yazılı sınav sonuçlarının etkisinde kaldığının bir göstergesidir.

Proje ve performans görevlerinin SBS ile bağdaşmaması, bu görevlerin yük olarak görülmesine neden olmaktadır. Bu da öğretmenleri test kitaplarından çoktan seçmeli vb. sorularla proje ve performans görevi vermeye yönlendirmektedir.

Proje/performans görevlerinin internetten alınıp teslim edilmesi ya da ailenin, ödev yapımında gereğinden fazla rol üstlenmesi de görevin amacına ulaşmasına engel olmaktadır. Verilen performans görevlerinin öğrencilerin çok fazla zamanını aldığı bu yüzden de velilerin yardımının kaçınılmaz olduğunu belirtmekte bu nedenle görevlerin araştırma gerektiren kısımları hariç ders içinde yapılması önerilmektedir (MEB, 2008). Bu durumda sınıfta yapılan görevlerin öğretmen tarafından gözlemlenerek, daha gerçekçi olarak değerlendirileceği söylenebilir.

Katılımcı öğretmenler proje/performans görevlerinin öğrenciler tarafından not yükseltme aracı olarak görüldüğünü düşünmektedir. Ayrıca bu görevlerin amacına ulaşması için istekli katılımın şart olduğunu ifade etmektedirler. Proje/performans görevlerinin amacına ulaşmamasının, öğrencilerin proje/performans görevlerini sadece not yükseltme aracı olarak görmesinden kaynaklanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

6. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına dayanılarak aşağıdaki öneriler getirilmiştir.

Veliler, proje ve performans görevlerinin amacı ve bu görevlerin öğrenciye sağlayacağı kazançlar hakkında öğretmenler tarafından bilgilendirilmeli, görevlerin yapımı sırasında öğrenciden daha fazla sorumluluk almamalıdır.

Proje ve performans görevleri, uzun araştırma gerektiren kısımları haricinde ders saatinde yapılabilir. Böylece öğrencilerin performansı daha objektif biçimde değerlendirilebilir.

Öğretmen ve öğrenci başarısının SBS sınavına bağlanması bu görevlerin amacına ulaşmasını engellemektedir. Bu görevlerin amacına ulaşabilmesi için öğrenci ve öğretmen

üzerindeki ulusal düzeyde yapılan öğrenci seçme ve yerleştirmeye yönelik sınavların kaygısı azaltılabilir.

Proje ve performans görevlerinin değerlendirme aşamasında objektifliği sağlamak için değerlendirme ölçeklerinin daha etkin kullanılması faydalı olacaktır.

Bu araştırma Giresun Merkez ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin görüş ve uygulamalarına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Farklı illeri kapsayan benzer çalışmaların yapılması, araştırmadan elde edilen bulguların karşılaştırılması ve yerleşim yerleri arasındaki farklılıkların ortaya çıkarılması açısından faydalı olacaktır.

Öğrencilerin proje/performans görevlerini yalnızca not yükseltme aracı olarak görmesi, bu görevlerin asıl amacına ulaşmamasına neden olmaktadır. Bu nedenle proje ve performans görevlerinin sadece not yükseltme aracı olmadığı konusunda öğrenciler bilgilendirilebilir.

Proje/performans görevlerinin ulusal düzeyde yapılan öğrencilerin değerlendirildiği SBS gibi sınavlarla bağdaşmaması, öğrencilerin proje/performans görevlerine yeterince yoğunlaşmamasına neden olmaktadır. Öğretmenlere, öğrencilerin kavramsal öğrenmesine katkıda bulunacak dolayısıyla ulusal öğrenci seviyesinin tespit edildiği sınavlarda işine yarayacak proje/performans görevi vermeleri önerilebilir.

The Opinions of Primary Mathematics Teachers Regarding Project and Performance Assignments

Extended Abstract

As a result of curriculum development studies conducted by the Ministry of Education, primary mathematics curriculum based on constructivist approach launched to be implemented from the 2005-2006 educational year in the first stage of primary education (1st to 5th grades).

In the second stage of primary education, these educational programs were implemented in successive phases starting from the 2006-2007 educational year (beginning from 6th grade). Although it is not explicitly stated, the new mathematics education program has also been prepared according to a constructivist approach (Baki, 2008). This approach provides the student with a central role, and also requires the student to assume an active part in education processes. Both intellectual and physical activities are a necessity in education processes. This new approach, which brings many novelties to the educational process, has also brought a new perspective with regards to the implementation of student assessment and evaluation. Student assessment and evaluation based on performance, and the assessment of the course of the student's education have become important aspects of this education process. In this respect, the characteristic assessment and evaluation activities of classes have been enriched and supplemented with alternative tools for student assessment and evaluation.

Since project tasks can be considered as performance tasks with a broader scope and longer periods, it is possible to say that project/performance tasks have similar methods of evaluation (Kütükte, 2010). In this context, when the goals of project and performance assignments are reviewed, it can be observed that they are similar with regards to their goals of fostering student skills for research, original thinking, attaining new information, use of creativity and presenting new products/ideas (Ministry of Education, 2003). Despite the positive effects of project and performance tasks, numerous issues are encountered in their implementation and evaluation (Çakan, 2004; Güvey, 2009; Yılmaz and Benli, 2011). To ensure that project and performance tasks are performed as intended, it is necessary that these issues are identified and resolved. In this study, our aim was to evaluate the opinions of primary school mathematics teachers regarding the use and evolution criteria of project and performance tasks.

This study was carried out during the 2011-2012 educational year by performing interviews with 32 primary education mathematics teachers assigned at the Giresun provincial center or Giresun's counties and providing project/performance tasks. The opinions of teachers regarding project and performance tasks were collected by using a scale constituted of 7 open-ended questions.

Based on the results of the study, it was determined the majority of primary education mathematics teachers intended to improve the research skills of their students and to

perform a review of already covered topics when performing project/performance tasks. It was observed that participating teachers paid close attention to ensure that these tasks were suitable for the current level of their students and able to capture their attention. They also took into account the existing education environment when performing these tasks. The teachers, who expressed that information should not be copied directly from the internet, expected students to bring different approaches to ongoing tasks by displaying their own interpretations and creativity. Participating teachers mentioned that, for project and performance tasks to be beneficial for students, it is necessary that they are developed in a manner suitable for their intended use. One of the striking findings of this study was that a certain portion of the participating teachers did not consider these tasks to be beneficial. Furthermore, some of the interviewed teachers described that they make use of question bank books in order to increase student performance in the Placement Test (SBS, *Seviye Belirleme Sınavı*). It is possible that the implementation of these tasks may be complicated by the lack of consistency between the activities of the programs and the content of placement tests as well as other similar tests (Güvey, 2009). The fact that a student's success is often evaluated according to these tests may cause these project/performance tasks to deviate from their intended purpose.

For the participating teachers, the most important criteria in their evaluation of project/performance tasks were timely delivery, visual quality-order, content and the suitability of the task to its aim. In addition, it was determined that the participating teachers did not, in most cases, adhere to the evaluation criteria when assessing these tasks. Nearly half of the interviewed teachers expressed that they were objective when evaluating project and performance tasks, and three out of four mentioned that the examination scores of the students affected their evaluation of the tasks. This leads to the conclusion that teachers need to think more thoroughly about objectivity and to question their own approach. Another finding of this study was that, when evaluating the tasks of students with high grades, the teachers often did not adhere to the evaluation criteria even if the students did not perform satisfactorily in their tasks. This was due to the teacher's unwillingness to decrease the overall average grade of the students as a result of the scores obtained in these tasks. Teachers consider the grades from written examinations and the student's in-class performance as main basis for student evaluation. The evaluation criteria for project and performance tasks are overshadowed by the results of written examinations. Participating teacher expressed that in their assessments, they take into consideration not only the end result but also the processes that lead to these results. However, the presentation concerning the tasks, which can be considered as the end/completion stage of the process, was found to have a limited effect in the evaluation of the tasks. Although the teachers considered that the presentation of tasks in the class is a beneficial activity, they mention that this practice leads to issues with regards to the availability of time. Project/performance tasks can be provided as extracurricular activities, performed at a time that is determined together by the teacher and the student (Güvey, 2009). The teachers expressed that they are overtasked, and mentioned the difficulty of controlling projects and assignments in crowded classes. For this reason, project and performance tasks should not be considered solely as tools for

giving grades to students. Based on the study findings, it was noted that teachers are not very willing in the implementation and evaluation of project and performance tasks. In addition, written examination scores have a greater effect in the evaluation of students. This situation reduces the effectiveness of project and performance tasks.

Key Words: Project/performance tasks, primary education mathematics class, teacher opinions

Kaynaklar/References

- Akkaya, A.O. (2008). 6. Sınıf Matematik Ders Öğretim Programının Uygulanabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Baki, A. (2008). Kuramdan Uygulamaya Matematik Eğitimi, Harf Eğitim Yayınları, Ankara
- Cooney, T. J., Sanchez, W.B. ve İce N.F. (2001). Interpreting Teachers' Movement toward Reform in Mathematics. *The Mathematics Educator*. Vol. 11. No:1, ss: 10-14.
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları ve Yeterlik Düzeyleri: İlk ve Ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37, 99-114.
- Çepni, S. (2010). Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş (Geliştirilmiş 5.Baskı) Trabzon.
- Çepni, S. ve Şenel Çoruhlu, T. (2010). Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine Yönelik Hazırlanan Hizmet İçi Eğitim Kursundan Öğretme Yansımalar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 28, ss. 117-128.
- Çiftçi, S. (2010). İlköğretim Birinci Kademe 4. ve 5. Sınıf Öğretmenlerinin Performans Görevlerine İlişkin Görüşleri. *İlköğretim Online*, 9(3), 934-951, <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Erdal, H. (2007). 2005 İlköğretim Matematik Programı Ölçme Değerlendirme Kısımının İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Ersoy, A., Gürdoğan Bayır, Ö. ve Güvey, E. (2010). İlköğretimde Proje Çalışmaları: Sınıf Öğretmenlerinin Velilerden Beklentileri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3), 157-170.
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *H. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Gözütök, F. D. (2003). Türkiye'de Program Geliştirme Çalışmaları. *Milli Eğitim Dergisi*, 160, 90-102.
- Güney, Z. (2010). İlköğretim 4-5 Sınıflarda Verilen Proje ve Performans Ödevleriyle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

- Güvey, E. (2009). İlköğretim 1-5 Sınıf Öğretim Programlarında Yer Alan Proje ve Performans Görevlerine İlişkin Öğretmen ve Veli Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Karasar, N. (1995). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık.
- Kaymakçı, S. ve Öztürk, T. (2011). Sosyal Bilimler Öğretmenlerinin Proje Çalışmalarıyla İlgili Görüşleri. *ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 2(3), <http://sobiad.odu.edu.tr>
- Karakuş, F. (2010). Ortaöğretim Matematik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* Bahar 2010, 8(2), 457-488
- Kuran, K. (2009). Alternatif Ölçme Değerlendirme Teknikleri Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2009, 6(12), 209-234
- Kütükte, Z., (2010). İlköğretim Öğretmenlerinin Performans ve Proje Ödevlerine İlişkin Algı Görüş ve Uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- MEB (2003). İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Ankara.
- MEB (2004). OECD'nin PISA Projesine Türkiye'nin Katılımı [Duyuru]. Ankara. http://abdigm.meb.gov.tr/eski_site/uaorgutler/OECD/OECD_pisa2004sonucu.htm adresinden 06 Mayıs 2012 tarihinde indirilmiştir.
- MEB (2008). İlköğretim Genel Müdürlüğü, Proje ve Performans Görevlerine İlişkin Genelge. Ankara. <http://enez.meb.gov.tr/download/proje.pdf> adresinden 09 Mayıs 2012 tarihinde indirilmiştir.
- MEB (2009). İlköğretim Genel Müdürlüğü, Proje ve Performans Görevlerine İlişkin 2009/37 Numaralı Genelge. Ankara.
- MEB (2012). Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/225_0.html adresinden 4 Kasım 2012 tarihinde indirilmiştir.
- Oğuz, Ö. (2008). Matematik Dersi Performans Görevlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (8. Basım) Ankara: Seçin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. ve Benli, N. (2011). İlköğretim 1. Kademe Verilen Performans Görevlerinin Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 250-265.